

TA DOKUMENT PREDSTAVLJA ZBIR ODZIVOV JAVNOSTI IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

POVZETEK ODZIVOV GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV PROGRAMOV RTV SLOVENIJA, POSREDOVANIH PO TELEFONU, PO POŠTI IN PO ELEKTRONSKI POŠTI V INFORMACIJSKI CENTER VARUHNJE
OD 1. DO 28. FEBRUARJA 2009

Do konca meseca **februarja** sem kot varuhinja prejela skupaj **36 pritožb**, pohval in predlogov. Od tega po elektronski pošti 25 , 3 po telefonu in po navadni pošti 8. Nekatera pisma in telefonski klici vsebujejo več različnih pritožb. Pogovorov z gledalci, ki niso imeli konkretnih pritožb temvec zgolj vprašanja, v tem dnevniku ne omenjam.

V mesecu ferbruarju je najbolj odmeval izbor pesmi za evrovizijsko popevko **Ema 2009**. Tudi sicer kar nekaj kritike velja razvedrilnemu programu. Pri informativnem programu gledalci včasih pogrešajo **uravnoteženost** in **korektnost** poročanja. Podobno je s kulturno-umetniškim programom. Zelo veliko občutljivost gledalci in poslušalci izražajo **rabi slovenskega jezika** in so do trenutnega stanja izjemno kritični. Gledalci in poslušalci pa ne spregledajo niti **pozitivnih premikov**, na katere so tudi opozorili. Na varuhinjo so naslovili tudi nekaj zanimivih **predlogov**, ki bi utegnili približati program tako širši kot ožji javnosti.

TELEVIZIJA SLOVENIJA

Razvedrilni program

EMA

Gledalec je bil izjemno kritičen do letošnjega izbora za pesem Evrovizije Ema 2009. Zapisal je: »...je presegel vse mere dobrega okusa (beri podcenjevanje plačnikov programa)«.

Njegove pripombe so se nanašale na **scenarij** in **vodenje** prireditve.

Gledalka se je prizadeto obrnila na varuhinjo in v zvezi z letošnjo Emo zapisala sledeče: »Kar se tiče zabavnega programa, je zadnje spremljanje Eme z bilo dno tudi meni, ki sem vajena vsega hudega, saj sem profesionalno vezana na delo z ljudmi. To, da si privoščijo za tako imenovano največjo prireditev na TV, da nas gledalce ob TV naredite za čisto navadne idiote in debile. Če kdaj, potem je to tokrat bilo jasno pokazano z **vodenjem** te oddaje. Kdo in s kakšno pravico naredi **povezovalni tekst** tako butast, da se ob tem mi gledalci sprašujemo iz koga se kdo pravzaprav dela norca?! Ali je sploh bilo potrebno teh dveh voditeljev? Kakšen cilj pa sta pravzaprav zasledovala? Če je kdo imel v mislih zabavo—žal **bilo je žaljivo** in ne zabavno—BILO JE MOREČE IN MOTEČE!!!«

Gledalka je bila tudi sicer kritična do razvedrilnega programa in vodenja oddaj le-tega.

Gledalka je bila kritična do **žirije**, ki je izbrala zmagovalno pesem na Emi. Meni, da bi morali biti izvajalci Slovenci in podarja žiriji en velik minus.

Gledalka se je pritožila nad **jezikom** na letošnji prireditvi Ema, za katerega pravi, da je bil porazen. Zmotile so jo tujke in pogovorni nivo jezika (npr. ful, kul, super, greenroom itd.)

Gledalec je bil kritičen do **podobe in izvedbe** letošnje Eme. Meni, da sta bila voditelja klovnovsko spakujoča. Prav tako se ne strinja s tem, da je Omar pel v angleščini. Moti ga tudi to, da je zmagovalna pesem avtorstvo hrvaškega pisca ter, da je pevka Hrvatica. Pohvalil pa je glas Samuela Lukasa.

NLP

Gledalec je imel pripombo na vodenje nedeljske oddaje NLP. Moti ga zlasti glasno napovedovanje oz. kot se je izrazil sam »huronsko vpitje« **Klemna Slakonje**. Tudi sicer gledalec prepogosto opaža podobno početje pri ostalih televizijskih voditeljih.

Gledalka negoduje nad oddajo in pogreša voditelja, kot sta bila Anja in Lado.

HRI-BAR

Gledalki se zdi **termin** predvajanja oddaje **neprimeren**. V zvezi s tem je že klicala (navaja tudi telefonsko številko) in je ogorčena nad neprijaznostjo osebe, ki je sprejela telefonski klic. Gledalka meni, da gledalci pričakujejo, da so na RTVSLO osebe, ki imajo stik z javnostjo vljudne in kulturne, česar pa za omenjeno osebo ne more trditi.

Še en **gledalec** meni, da je oddaja na sporedu prepozno.

NA ZDRAVJE

Gledalka je bila kritična do **izbire gosta** v oddaji Na zdravje, ki je postavila v ospredje partnerske odnose. Izbira Andreja Trampuža, ki je terapevt z zasebno prakso se ji zdi sporna, ker meni, da je šlo pri tem za promocijo njegovega inštituta. Njeno mnenje je sledeče:» Ne dvomim v strokovnost, vendar je v Sloveniji še veliko drugih strokovnjakov iz omenjenega področja, ki delujejo brezplačno za uporabnika in bolj dostopno (npr. tudi na centrih za socialno delo), zato me je zmotila promocija omenjenega gospoda. Tu gre res za spodbujanje privatnega zdravstva.«

Informativni program

POLEMIKA

Gledalka je varuhinji sporočila svoje zapažanje, da so v oddaji **Polemika**, ki je bila na sporedu 2. februarja nastopili zgolj **zagovorniki zasebnih fakultet**, ni pa bilo nobenih zagovornikov javnih Univerz.

Prevod januarskega **inavguracijskega govora Baracka Obame** še vedno odmeva!

Gledalec je protestiral zoper, kot sam pravi, ideološko prevajanje v delu govora, kjer je Obama omenil fašizem in komunizem in se je v prevodu glasil fažizem in nacizem. Gledalec v skladu s pravico gledalcev do poštenega obveščanja od Televizije Slovenija pričakuje popravek.

Gledalka je v pismu zapisala, da je oddaja **Sedma noč osamosvojitve** prevečkrat ponavljana, medtem ko adekvatnih oddaj iz polpretekle zgodovine sploh ne predvajajo.

Kulturno-umetniški program

Gledalec je bil kritičen do predstavitve koncerta **SGBŠ in podelitve Škerjančevih nagrad**, ki je bila na sporedu 5. februarja v **Kulturi po Odmevih**. Zmotilo ga je dejstvo, da ob poročilu s koncerta niso bili navedeni **avtorji** izvajanih skladb.

Na prireditvi so bile petim dijakom podeljene plakete za izredne študijske in umetniške dosežke, o čemer v prispevku ni bilo niti besede.

Gledalec je na sploh kritičen do prezentiranja slovenskih novitet klasične glasbe, saj meni, da RTV Slovenija do tega goji mačehovski odnos.

Športni program

Gledalec je bil razočaran nad televizijskim programom, ki mu 22. februarja ni omogočil neposrednega ogleda **superveleslaloma** in **superkombinacije** svetovnega pokala.

Film Na svoji zemlji

Gledalka je opozorila na odsotnost slovenskih podnapisov v nemških in italijanskih dialogih v filmu.

Oddaja Digitron

Gledalca je v oddaji **Digitron** zmotilo več stvari. Najprej je izpostavil: » **Tehnično** je bila oddaja pod nivojem. Pri chroma-key-u pri nekem fantu je slika ob njemu kar cvetela, določeni "spotki" so bili iz you-tube-a in je bila kakovost slike dvomljiva... Končna špica (credits) pa je bila zelo slabo izdelana, saj se je komaj ločilo, kaj je kdo delal.« Glede **vsebine** oddaje je dodal: » To, da ti v oddajo vstaviš nekaj minutni video, ki ga je nekdo naredil za svojo promocijo, spodaj podložiš glasbo, ni stvar, ki je gledljiva (vsaj ne toliko časa, brez teksta spodaj).«

Glede **rabe slovenskega jezika** pa je bil kritičen:» Najbolj pa me je zmotila "**mariborščina**". Vem, da je nekatere stvari težko pravilno po slovensko povedat, a ni bilo videti niti, da bi se trudili. Tukaj ciljам predvsem na reportažo iz "Facebook" zabave, kjer je bil popolnoma **neustrezen tudi voditelj**. Zavedam se, da naj bi bila to "sproščena" oddaja, ampak še vseeno bi se določene stvari morale ohraniti v mejah, ki so za nacionalno televizijo sprejemljive.«

Zapisal je tudi: » Ne me narobe razumet, star sem 24 let in še kako dobro razumem mladostniško sproščenost, zdi se mi le, da tak nivo spada na komercialno televizijo ali pa lokalno televizijo, kjer si tak govor in te stvari lahko privoščijo. RTV mislim, da si tega ne bi smel.«

Raba slovenskega jezika

Gledalka je podala poglobljeno kritiko in razmislek o rabi in vlogi slovenskega jezika na nacionalni televiziji. Zapisala je: »...menim, da je odnos **do slovenščine na nacionalni televiziji zdrsnil pod vsako sprejemljivo mejo**. Vedno pogostejše napake, kakršnih ne bi zagrešila večina osnovnošolcev, me sicer že dolgo motijo, vendar se Vam oglašam šele zdaj, ko sem ugotovila, da še zdaleč ne gre več samo za nemarnost ali površnost v izražanju, ampak predvsem za neznanje, nesposobnost in prezirljivost do jezika.«

V nadaljevanju je navedla nekatere primere: »Včeraj sem bila ob poslušanju **jutranjih poročil** prvega programa prek nacionalne TV obveščena, da "*so bile sožalje izrečene z vseh koncev sveta*". V istih poročilih ste uveljavili tudi nov "strokovni" termin *invaguracija*.

Celo **voditeljica Odmevov** se po mnogih letih nastopanja še vedno ni naučila **sklanjatve zaimka 'ves'** niti pravilne rabe **svojljnih zaimkov**, pa tudi **raba mestnika** ji včasih zašepa.« Misli pa je strnila takole:»Vsak lahko razume, da se pri govorjeni besedi komu kdaj pripeti tudi kakšen spodrsaljaj, vendar mednje, vsaj po mojem mnenju, ne sodi neprestano streljanje gramatičnih in terminoloških kozlov. Na nacionalni televiziji gledalec tega pač ne pričakuje.

Ne vem, če se zavedate, da je marsikje v Sloveniji signal te televizije še vedno edini ljudem dostopni signal in da z odnosom do jezika krojite tudi znanje materinščine pri mladih ljudeh, ki zaradi natančno enakih spodrsaljajev, kakršne si lahko Vi nekaznovano privoščite, izgubljajo

točke na mali in veliki maturi. Zato je odnos Vaše ustanove do jezika še toliko bolj sramoten.«

Gledalka je opozorila na napačno rabo sklanjatve imena v oglasu za **Glade microspray**. Zapisala je: »...otrok prosi mamico da bi šel na stranišče pri prijatelju Jaku, vendar dvakrat uporabi **napačno sklanjatev** tega imena; Jakata, Jakatovo. Vem, da je uporaba teh sklanjatev značilna za ljubljansko območje, a se mi ne zdi pravilno da se to uporablja na televiziji.

Vem, da verjetno ta zadeva ni v vaši pristojnosti, a mogoče bi lahko koga opozorili na to napako.«

Gledalca je zelo zmotila raba mariborskaga dialekta v oddaji Digitron.

Gledalka je bila kritična: »Izredno me moti, da mladi novinarji v prevelikem številu slabo obvladajo slovenščino. Velike probleme imajo s skloni in zlasti predlogi...«

Slepi in slabovidni

Predstavniki Združenja prijateljev slepih in slabovidnih se je na varuhinjo obrnil s sledečo problematiko vezano na slepe in slabovidne in njihovo spremljanje televizijskih programov:

1. **Sinhronizacija** s slovensko govorno besedo vseh **govorov, izjav** in drugih informacij posredovanih v tujih jezikih. To je za slepe in slabovidne in tudi druge starejše osebe edina rešitev, kajti gluhi in gluhonemi imajo znakovni govor, ki bi ga televizija po zakonu že zdavnaj morala uveljaviti. V Evropi praktično ni televizije, ki nebi imela sinhronizacije tujih govorov, izjav in informacij z domačo govorno besedo. O tem se lahko prepričate!

2. **Sinhronizacija** s slovensko govorno besedo vseh **poljudno-znanstvenih oddaj, reportaž** in drugih informacij, posnetih v tujih jezikih. Zdaj je tako, da dele poljudno-znanstvene oddaje govori napovedovalec v slovenskem jeziku, potem pa ko osrednji del poljudno-znanstvene oddaje prične govoriti tuj strokovnjak, sledi samo podnapis tega govora. Za slepega človeka takšna oddaja ne pomeni skoraj nič. Razen, če slučajno ni poznavalec tujega jezika. Toda tujih jezikov je več vrst in težko je predvideti, da bi slepi in slabovidni znali govoriti angleško, nemško, francosko,

švedsko, špansko, portugalsko, italijansko...Na vseh televizijah v Evropski uniji takšna prikazovanja sinhronizirajo z domačo govorno besedo.

3.Če so vprašanja pod prvo in drugo točko nekoliko zahtevnejša za TV, potem pa vprašanje **posredovanja različnih informacij prikazanih na TV z govorno besedo**, nikakor ni zahtevno.

Osebnostno mislim, da bi z nekoliko več skrbi in organizacije, predvsem pa z večjo občutljivostjo do slepih in slabovidnih, lahko brez posebnega problema posredovali z govorno besedo vse informacije, ki so posredovane na sliki v TV ekranu. To se nanaša na informacije o oddajah, o času predvajanj posameznih oddaj, o različnih naslovih, o telefonskih številkah in drugih podobnih informacijah. Spletna stran RTV SLO bi sicer lahko bila koristen pripomoček slepim in slabovidnim le če bi bila primerno urejena in prilagojena tej populaciji in še to le, če imajo slepi in slabovidni svoj računalnik opremljen z govorcem oz. elektronskim informacijskim sistemom. To zaenkrat ni usklajeno, verjamem pa, da bo prišlo do izboljšav.

Nasilje na televiziji

Gledalka je v zvezi s problematiko zapisala: »Že dolgo časa ugotavljam, da so v najboljših terminih na sporedu oddaje, kjer je ogromno raznovrstnega nasilja (na vseh glavnih programih v slovenskem jeziku istočasno!), hkrati pa so kvalitetne oddaje v času, ko mora delovni človek že spat, da lahko zjutraj spočit odide na delo (če ga še ima).

Toliko je nasilja - od tega mnogo preveč med mlajšim delom populacije, da res ni pametno, da jih o tem poučujemo in skrbimo, da česa ne pozabijo. Res je, da imamo en krasen gumb na »daljincu«, ampak stvar ni v tem. Ljudje, ki obožujejo akcijo z veliko pokanja, krvi, pretepov, ga ne bodo uporabili.«

Oglasi

Gledalca motijo televizijski prispevki, ki po njegovem mnenju vsebujejo prikrita reklamna sporočila. Za primer je navedel **Poročila** na 1. programu, ki so bila na sporedu 20.2. ob 17. uri in **Kroniko**, ki je sledila. Navedel je naslednje vesti, ki so ga spominjale na reklamna sporočila:

- O blejski igralnici s sporočilom o izjemnem dobitku, približno ob 17.11',
- O vinu, ob približno 17,14',
- O razstavi Primoža Hienga, ob približno 17.16',
- O ptujskem karnevalu, ob približno 17,17',
- O cerkniškem karnevalu, ob približno 17,19'.

Meni, da bi morali biti tovrstni prispevki posebej označeni z oznako »Plačano sporočilo«. Tudi iz njegove pritožbe je razbrati, da je gledalec pod vtisom, da je za sporočila, ki jih navaja, televizija prejela plačilo.

Gledalka je sporočila, da je oglas, kjer nekdo izpljune zob v umivalnik neokusen in želi, da bi ga prenehali predvajati.

Gledalka se je pritožila zaradi po njenem mnenju škodljivih oglasov; omenila je oglas za razpršilec na WC, saj meni, da razpršilci vnašajo v prostor veliko strupa.

RADIO SLOVENIJA

Poslušalka si želi, da bi se na spored radia vrnila oddaja **V nedeljo zvečer**, v obliki v kateri smo jo poznali poprej.

Poslušalec se je pritožil zaradi žaljivega odnosa radijske voditeljice, s katero se je pogovarjal po telefonu že pred leti in še vedno pričakuje opravičilo.

POHVALE IN PREDLOGI

Gledalci pa niso le kritični do televizijskih in radijskih oddaj. Varuhinja je prejela tudi kar nekaj pohval in predlogov, ki bi utegnili program približati gledalcem;

Gledalka je varuhinji pisala:»...rada bi izrazila vse pohvale za odziv odgovornih na **MMC centru**. Sredi januarja sem vam poslala elektronsko sporočilo, v katerem sem izrazila ogorčenje nad homofobnimi komentarji, ki so jih pisali uporabniki in vas prosila, da na to opozorite pristojne v MMCju. Opazila sem, da so ukrepali zelo hitro, kmalu po tistem, ko ste mi odgovorili na moje sporočilo. Zdaj je zraven vsakega komentarja dana možnost, da drugi uporabniki

prijavijo vsako žaljivo ali nestrpno vsebino, kar daje administratorjem podlago za ukrepanje...«

Dodala je še:» Nekoč sem se prepirala z vodstvom nekega foruma, ker še danes tolerirajo najbolj ekstremne primitivizme, no meni so se izgovarjali na svobodo govora. Ta pa ni neomejena in vesela sem, da se tega v vaši hiši zavedate.«

Gledalka je izrazila vse priznanje informativnemu programu.

Gledalka se zahvaljuje za odločitev o vrnitvi večernih risank v prvotni termin.

Gledalec je pohvalil oddaje: Studio City , Hri-bar, TV Dnevnik, Utrip, Zrcalo tedna, Tednik in Odmevi.

Gledalec je podal sledeč predlog: »Slovenska nacionalna televizija premalo ali skoraj nič časa ne posveti istospolni populaciji Slovenije. Čas je da bi vsaj enkrat na mesec predvajali film z gejevsko, feministično ali katerokoli manjšinjsko vsebino in s tem tudi krepili slovensko demokracijo.«

Gledalka je varuhinji zaupala naslednji predlog vezan na večerni **Dnevnik**:» Poskrbite, da bo v večernem dnevniku vsak dan tudi kakšna lepa novica. Imamo dovolj svojih velikih mož in žena, živečih in že pokojnih, na katere smo lahko zelo ponosni, pa jih premalo ali nič ne poznamo. Poročajte o zmagah: majhnih in velikih, skupinskih in posamičnih. To bo sčasoma dvignilo razpoloženje prebivalstva in tega smo zelo potrebni. Ni pomembno, kdo je zmagal, pomembno je, da je. S tem seveda ne mislim le na zmagoslavje na športnem področju, ampak na vseh drugih, kjer bitke bojujemo vsi, vsak dan. Pohvalite dobra dela, medsebojno pomoč, prijaznost, dogodke, ki poudarjajo ponosne trenutke naše zgodovine (ne mislim na politične). Pohvalite posameznike, ki so nekaj storili za drugega človeka ne da bi zato pričakovali ali zahtevali plačilo. To so veliki ljudje in nanje ne bi smeli pozabljati.«

Gledalec predlaga, da bi na televizijski spored uvrstili kinotečne filme.